

SAGA
EGMONT

Mansikkamäki

SARA STORM

 SAGA
EGMONT

Mansikka- mäki

SARA STORM

Sara Storm

Mansikkamäki

SAGA Egmont

Mansikkamäki

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2009, 2022 Sara Storm and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728296448

1st ebook edition

Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

- No niin, Salli sanoi kysyvällä äänellä, kun he olivat päässeet ulos junasta kaikkine tavaroineen. Hän ei tiennyt mitä sillä varsinaisesti tarkoitti. Ehkä jotain sellaista kuin että "no, joko alkaa kaduttaa?".

Kai hymyili leveästi, aurinkoisesti. Katumus oli siis hänen ilmeestään mahdollisimman kaukana.

- Tämä on niin mahtavaa! Me ollaan ihan kuin jotain 1900-luvun alun kaupunkilaista herrasväkeä, joka matkustaa junalla maalle, sieltä vuokrattuun kesäkotiin. Tosin niihin aikoihin herrasväellä oli mukanaan palvelustyttö ja monta matka-arkkua täynnä tavaraa, hän selitti.

- On tätä tavaraa meilläkin, Salli huomautti. - Että siinä mielessä se palvelustyttö ei olisi hullumpi juttu.

Kai silmäili puista, haaleankeltaista asemarakennusta hyväksyvästi.

- Kaunis asema, puhdasta kansallisromanttista tyyliä. Toivottavasti VR ei hylkää tätä.

- Kyllä tämän joku julkkis tai muuten rikas sitten ostaa ja kunnostaa luksuskodikseen, Salli huomautti hiukan haikeasti. Juna oli jo jatkanut matkaansa, sillä asemalle oli jäänyt vain pari ihmistä, ja kourallinen oli noussut sen kyytiin. Noin pieni matkustajamäärä ei luvannut hyvää. Kohta junat puhaltaisivat tämänkin aseman ohi.

- Mitä sitten? Taksi Mansikkamäelle? Kai kyseli, kun he kulkivat lähes tyhjän asemarakennuksen läpi matkalaukkujaan kiskoan. Molemmilla roikkui vielä olkapäilläkin painavia kasseja.

- Minä ajattelin itse asiassa, että ostaa pläjäyttäisin kesäauton, Salli paljasti jo pari viikkoa hautuneen suunnitelmansa. - Tuossa ihan melkein vastapäätä on autokauppa, jonka pihalla on aina läjäpäin sopivia kotteroitaa. Sellaisia, joilla voi näppärästi körötellä kyläkauppaan ja keskustaan asioille.

Kai pysähtyi äkillisesti hölmistyneen näköisenä.

- Ei voi olla totta. Me muutetaan luonnon helmaan ja sinä haluat heti ruveta saastuttamaan maailmaa jollain museoikäisellä rotiskolla!

Syytös suututti Sallia, mutta hän päätti säilyttää malttinsa.

- Mansikkamäellä ei kulje minkäänlaista julkista liikennettä, niin kuin olen kertonut. Tänne kirkonkylän keskustaan on kuusitoista kilometriä ja kyläkauppaankin neljä.

- Silloin kun on tarvetta tulla tänne, raaskii kyllä ottaa taksin. Ja neljä kilometriähän hujahtaa fillarilla miten päin vaan, Kai ilmoitti ylevällä äänellä.

- Jos sinä ehdottomasti vastustat kesäauton hankintaa, niin se olet sitten sinä, joka poljet kyläkauppaan ruokaostoksille, vaikka taivaalta sataisi pussipiruja. Ja tiedät sitten sen, että jos sattuisi tulemaan jotain äkkinäistä lähdön tarvetta, sanotaan nyt vaikka terveyskeskukseen, niin pitää toivoa että Mansikkamäen ainut taksi ei ole ajossa kovin kaukana tai että joku naapureista voi antaa kyydin. Ambulanssi tulee nimittäin todella kaukaa, Salli lateli.

Hetken he mittelivät toisiaan katseillaan. Sitten Kai tarttui matkalaukkunsa vetosankaan, ja he jatkoivat matkaa vinosti kadun toisella puolella sijaitsevaa autoliikettä kohti. "Markun menopelit" luki rakennuksen katolla olevassa mainoskytissä ainakin kolmen kissan korkuisin kirjaimin. Kai silmäili liikettä korpinmustat kulmakarvat kurtussa, muttei sanonut enää mitään.

Pahan ulkonäön ei saanut antaa pelästyttää, Salli muisti isänsä ohjeen. Piti kuunnella moottorin ääntä ja haistella ilmaa auton käydessä. Niinpä hän pyysi Sakariksi esittäytyttyä automyyjää päräyttämään käyntiin

vaihtoautopihalla olevan Toyotan, jonka hintapyyntö sopi hänen budjettiinsa. Tummanruskean auton helmoja kirjoivat ruostepilkut, tuulilasi oli nähnyt parempiakin päiviä ja penkit oli päällystetty karsealla, oksennuksen värisellä tekoturkiksella. Ruma ulkonäkö oli karkottanut nuorison, joka yleensä tällaisia muutaman sadan euron autoja osteli, Salli päätteli.

- Kauniisti hyrisee. Ei ole mylly vielä loppuun veivattu, vaikka ikää onkin, Sakari kehui ja oikoi autokauppiaille sopivan räikeää solmiotaan maireasti hymyillen.

Sallin korvaan auton käyntiääni olikin tasainen, eikä hän erottanut siitä mitään epäilyttäviä sivuääniä. Ilmassa ei tuntunut öljynkäryäkään.

- Tuulilasin säröistäkään ei yksikään ole suoraan näkökentässä. Ja toimiva radio cd-soittimella löytyy! Mukavasti tällä ajelee pikkurouva kaiken maailman asioilleen, jos niitä nyt ei ihan toisella puolella Suomea ole, Sakari jatkoi ja iski silmää vilkaistuaan ensin varovasti Kain suuntaan. Kai oli kääntynyt sivuttain heihin ja tuijotteli asemalle päin, Sallin mielestä hiukan mielenosoituksellisesti. Kai ei pitänyt autoista, eikä ymmärtänyt niistä juuri mitään.

- Minkälaisen takuun sinä annat tälle? Salli kysyi Sakarilta.

- Sellaisen, että kun perävalot katoaa, niin turha on enää takaisin kääntyä, Sakari lupasi muikean virnistyksen kera.

- Mitä puhetta tuollainen nyt on, Kai puuttui keskusteluun kiukkuisella äänellä. - Kyllä kuluttajansuojalain mukaan käytetylläkin autolla kuuluu varmasti joku takuu olla!

Hän silmäili automyyjää tuikeasti. Sakarin rempseä hymy kuoli huulilta saman tien, ja hän sammutti Toyotan moottorin.

- Ihan normaalit kauppasäännöt tähän tietysti pätevät, hän murahti ja katsoi Sallin olan yli viileästi. - No, miten on, tehdäänkö kaupat vai kuinka? Tuonne tuli näköjään asiakas, minun pitää tästä...

- Tehdään kaupat, Salli sanoi nopeasti.

- Minä teen paperit. Sakari lähti harppomaan konttoriin hymyttömänä ja happamana.

- Minä olisi saanut varmasti tingattua tästä vielä satasen pois, mutta sinun piti tulla narisemaan, Salli huomautti Kaille äkäisellä äänellä.

- No mutta olihan se tosi röyhkeää kieltäytyä antamasta mitään takuuta! Kai puuskahti. - Minä vain muistutin äijää siitä, mitä laki sanoo.

- Se vitsaili. Tunteehan se nyt lakipykälät, kun tuollaisessa ammatissa on.

- En olisi niinkään varma.

Salli jätti kassit Kain viereen pihalle ja lähti Sakarin perään sisälle autoliikkeeseen. Hän ei ollut edes kysynyt, halusiko Kai kenties maksaa puolet kesäautosta. Olkoon maksamatta, Salli ajatteli. Saattaisihan sitä paitsi olla niinkin, että tuo kaupunkilaispoika lähtisi seuraavalla junalla kotiin! Kai oli paljasjalkainen helsinkiläinen kolmannessa polvessa, ja hänelle maalaiselämä oli tähän asti tarkoittanut mökkiviikonloppua työkaverin luona Sipoossa.

Varttia myöhemmin kaikki tavarat oli pakattu tuubin reunaan kuivettuneen sinapin väriseen Toyotaan, jonka ratin takana istui Salli. Pelkääjän paikalla istui Kai, jonka hapan ilme alkoi sulaa, kun auto kohta halkoi huikaisevan kauniita maalaismaisemia: heilimöiviä niittyjä, hevosia, lampaita ja lehmiä laitumilla, lainehtivia viljapeltoja, punamultamaalilla siveltyjä vanhoja maataloja, kivinavettoja, somia puusiltoja. Oltiin Sallin lapsuuden

kesien maisemissa. Matkalla Mansikkamäelle Hepojärven rantaan.

- Tämähkö se on? Aika upea, Kai kehaisi, kun mummolan päärakennus sukelsi esiin koivujen takaa.

- Eikö olekin!

Salli maltoi tuskin sammuttaa auton ja kiskaista käsijarrun päälle, ennen kuin ryntäsi pihalle ja veti keuhkot täyteen lämpimän kesäpäivän tuoksuista ilmaa. Rinnassa läikähteli lämpimästi, kun hän katseli ympärilleen. Kaikki oli tutulla paikallaan: punamultamaalilla sivelty ikivanha aitta, pikkuinen saunarakennus, kivinavetta ja suuli. Ja tietysti mummolan päärakennus, ihana vanha maalaistalo, jossa oli punainen pystyrimoitus seinissä, pikkuruutuinen lasikuisti ja puoliympyrän muotoisia ikkunoita vinttikerroksessa.

- Joku on ainakin käynyt täällä leikkaamassa nurmikon, kun ei ole pitkäksi päässyt, Kai sanoi.

- Ei tätä tarvitse leikata. Tämä on luonnonnurmikkoa.

- Mitä se tarkoittaa?

- Tuollaisia matalia kasveja, jotka eivät kasva niin korkeiksi, että niitä tarvitsisi koskaan leikata, Salli selitti.

Kai kyykistyi ja kokeili kädellään matalaa, pehmeää nurmikkoa.

- Onpa hieno! Ja miten ekologista, kun ei tarvitse käryttää ruohonleikkurin kanssa, hän ihasteli.

Salli oli jo kuistilla ja sovitteli avainta lukkoon. Kaksi kierrosta Niskan talon suuntaan, ja ovi aukesi raksahtaen. Se oli ollut Sallin muistisääntö lapsena: kaksi kierrosta Niskalle päin. Ei hänen usein sitä ollut tarvinnut muistaa, mummo tai pappa oli aina ollut kotona.

Sisällä tuoksui hiukan asumattomalta. Salli asteli peremmälle ja totesi, että vähän tyhjääkin siellä oli.

Mummon mukana rivitaloasuntoon oli siirtynyt huonekaluja

sen verran kuin hän oli saanut sinne sopimaan. Mummo oli muuttanut sinne syksyllä. Pappa oli kuollut edellisen kevään kynnyksellä pitkän aikaa sairastettuaan. Viimeisen vuoden hän oli ollut kokonaan sairaalassa. Mummo oli papan kuoleman jälkeen viettänyt vielä kesän Mansikkamäellä, mutta ilmoittanut sitten, ettei tahtonut olla siellä enää toista talvea yksin. Hän tahtoi kaupunkiin, jossa ei ollut lumitöitä eikä vaivalloisia kauppareissuja. Ja kun hänen lonkkaleikkauksensaakaan ei ollut onnistunut ihan niin kuin olisi voinut toivoa, päätös oli oikeastaan ollut ainut mahdollinen. Mummo liikkui nyt enimmäkseen rollaattorin avulla, ja kotitalossa olisi tarvinnut tehdä kaikenlaisia muutoksia, että se olisi ollut mahdollista.

Mummo oli päättänyt muuttaa, mutta Mansikkamäen talosta hän ei silti raaskinut luopua. Se oli ollut viime talven tyhjillään, Sallin äiti ja isä olivat käyneet vain välillä katsomassa, että kaikki oli kunnossa, ja joskus oli mukana ollut mummo itsekin. Pääasiassa talo oli kuitenkin ollut autiona.

Nyt se saisi uudet asukkaat. Ainakin kesäksi, ja ehkä pidemmäksikin aikaa. Salli kuvitti työkseen lastenkirjoja, ja sitä pystyi tekemään missä vaan. Kun hänen miesystävänsä Kai oli kuullut Sallin maallemuuttohaaveista, hänkin oli innostunut. Kai työskenteli yliopistolla tutkijana, ja voisi tehdä tutkimustaan aika paljon etätyönä. Niinpä he olivat pakanneet tavaransa ja tulleet yhdessä Mansikkamäelle. Kokeilemaan maalla asumista.

- Onkohan käki kuollut nälkään?

Kai osoitti tuvan seinällä olevaa patinoitunutta käkikelloa.

- Eiköhän se virkoa kun vedetään kello. Mummo ei ole sitten halunnut kukkujaa mukaan, mikähän siinä on, Salli ihmetteli ja kiipesi jakkaralle vetämään kellon.

Kai avasi tuuletusikkunan ja asteli tutkimaan muita huoneita.

- Olohuone on iso, hän tuumi.

- Se on sali, Salli korjasi. - Täällä on kaksi kamaria alakerrassa ja vintissä toiset kaksi. Saat valita niistä työhuoneen itsellesi. Minä haluan työhuoneeksi vinttikamarin. Niistä näkee järven selälle.

- No sitten minäkin tulen vinttiin kirjoitamaan. Ja nukutaan alakerrassa?

- Niin.

Hyväntuulinen Kai oli tullut Sallin viereen ja kietaisi kätensä hänen vyötärölleen. Salli nojasi päänsä miehen olkapäätä vasten. Hänestä tuntui hyvältä. Autokaupan kärhämä unohtui, ja mieli alkoi täyttyä suunnitelmilla. Mitä kaikkea ihanaa he voisivatkaan tehdä täällä ollessaan! Uida ja sauna mielin määrin, soudella ja kalastaa, marjastaa, sienestää ja patikoida metsässä, tehdä pyöräretkiä, valmistaa pihalla grillissä kesäruokaa...

Viimeisen ajatuksen kohdalla Sallin vatsa mouraisi äänekkäästi.

- Me unohdettiin käydä kaupassa, hän tajusi. - Pitää lähteä kyläkauppaan.

- Missä se on?

- Mansikkamäen keskustassa. Ja tuolla aitassa on kyllä varmaan jotain fillarinromuja, mutta niitä ei nyt aleta kaivaa sieltä esille. Mennään autolla, Salli määräsi, eikä Kai onneksi ruvennut väittämään vastaan.

- Kannetaan ensin sentään kaikki tavarat sisälle, hän vain sanoi.

Kun he menivät pihalle, sinne oli ilmaantunut uteliaan näköinen keski-ikäinen nainen, joka oli pukeutunut riemunkirjavaan kellohameeseen, kumisaappaisiin ja helletoppiin.

- Onko se Salli! nainen huudahti iloisesti.

Vasta hymystä Salli tunnisti naapuritalon emännän, Aira Kärkölän. Aira oli varmaan ollut papan hautajaisissa, mutta niistä Salli ei paljoa muistanut. Äiti oli huolehtinut siellä mummosta, ja Salli oli puolestaan yrittänyt hoitaa kaikkia käytännön asioita papista pitopalveluun. Päivä oli mennyt kuin sumussa.

- Minä muutin tänne, ainakin kesäksi. Ja Kai muutti myös, Salli esitteli.

Aira kätteli Kaita innostuneena.

- Mutta miten hauskaa! Me ollaan jo surtu, että jääkö Välitalo kokonaan tyhjilleen. Ja nyt tulette meille kahville, eikös vaan? Minä soitan Niskalle ja Mustasalolle, otetaan tervetuliaiskahvit oikein porukalla!

- Me oltiin kyllä lähdössä kauppaan, Kai muistutti.

Aira huitaisi kädellään huolettomasti.

- Kyllä te kauppaan ehditte, vielä se on kolmatta tuntia auki. Tulkaas nyt vaan!

Kai näytti hiukan vastahakoiselta, muttei onneksi ruvennut väittämään vastaan, kun he harppoivat Airan perässä naapuriin.

- Kärkölässä on vielä lypsykarjaa ja viljelyksiä, Salli selvitti Kaille. - Ei täällä muilla taida enää mitään ollakaan. Vai onko Niskalla vielä kanoja?

- Juu, Matiaksella on iso luomukanala, Aira sanoi. - Ja kanojen rehua varten sitten peltoja. Mutta siinä se. Eerolta me ostettiin pellot pois. Elikoita ei niillä ole enää pariinkymmeneen vuoteen ollutkaan.

- Ai Matias pitää nyt Niskan taloa? Missäs Matti ja Tuire ovat? Salli kysyi ja pieni levottomuus kouraisi hänen sisuksiaan. Hän tiesi naapuruston lähivuosien kuulumisista sen verran, että Kärkölän vanha emäntä ja Mustasalon isäntä olivat kuolleet. Mielessään hän toivoi, ettei paljastuisi lisää suru-uutisia.

- Kirkonkylässä! Matin polvet ovat niin huonot, että hän pääsi sairauseläkkeelle. Tuire pitää kahvilaa siinä liikuntahallin kyljessä. Oikein kiva paikka onkin, pullat ja piirakat viimeisen päälle, kyllä sinä Tuiren leipomukset tiedät. Minäkin siellä pruukaan käydä joskus. Saisihan sitä kaffetta kotonakin, mutta kannatuksen vuoksi. Ja joka kerta tulee riitaa, kun Tuire yrittää ilmaiseksi antaa. Naapurille muka...

Aira rupatteli kulkiessaan eikä ollut moksiskaan, kun ulkorakennuksen kulmalla rehottavan raparperin lehden alta singahti esiin musta kissa ja syöksyi heidän ohitse hänä mutkalla. Salli vilkaisi Kaita, joka näytti siltä, että käväisi sydänhalvauksen partaalla.

Hepojärven rannalla oli aikoinaan sijainnut viisi isoa maatilaa. Nyt järven päädyssä sijaitseva Perävainio oli autioitunut, ja vuosien saatossa sekä Sallin mummola Välitalo että Perävainion ja Kärkölän välissä sijaitseva Mustasalo olivat kutistuneet pellottomiksi asuintiloiksi. Aiemminkin suurin maatila, Välitalon naapuri Kärkölä, oli ostanut muiden pellot ja kasvanut entistä suuremmaksi. Tilan päärakennuskin oli komea. Salli näki sivusilmällä, miten Kai oikein pysähtyi hetkeksi ihailemaan, kun pihan puoleinen sivu oli tullut kokonaan näkyviin tuuheiden koivujen takaa.

Kärkölän kaksikerroksisen, vaaleansinisen talon harja kohosi ylpeästi korkealle pari astetta tummempaa taivasta vasten. Pieniruutuisia ikkunoita oli kunnioitettava määrä, yhdeksän kummassakin kerroksessa. Jokaisessa oli valkoiset pitsiverhot. Katonharjalla kukonmuotoinen tuuliviiri vaihtoi juuri suuntaa laiskasti ja narahti tutusti. Sallin huulille nousi hymy.

He kiipesivät Airan kannoilla kuistin portaat ylös ja jatkoivat tupaan asti. Siellä istuivat Airan miehen Raimon iäkäs isä Topi ja hänen vielä iäkkäämpi sisarensa Maija,

jotka kummatkin asuivat Kärkölässä. Salli meni sanomaan heille käsipäivää ja esitteli Kain. Maija antoi kättä mitään puhumatta ja alkoi sitten tuijotella seiniä katse harhailien.

- Tuo meidän Maija ei enää paljon puhele, Aira selvitti. - Ja syksyllä on edessä hoitokoti kirkonkylässä. Ei pystytä enää täällä pitämään, kun ei ole kenelläkään aikaa vahtia.

- Minulla olisi, vaan kun jalat ei kannata sitä tahtia kuin Maijalla, Topi-isäntä selvitti ja viittasi kävelykeppiinsä.

Sallista tuntui, että Maija oli ollut vanhus jo hänen lapsuudessaan. Mutta silloin hän oli ollut iloinen, toimielias ja puhelias, auttanut vielä ahkerasti talon töissä. Maijalla ei ollut ikinä ollut omaa perhettä. Hän oli asunut aina veljensä Topin perheen kanssa Kärkölässä.

- Paljonko Maijalla on ikää? Salli kysyi.

- Onhan sitä jo, toissa talvena täytti kahdeksankymmentä. Minulla tulee syksyllä sama täyteen. Ja istukaa nyt siitä jo, Topi kehotti ja viitto kohti seinänvierustan pitkää puista penkkiä, joka kiersi melkein koko tupaa. Salli ja Kai istuivat. Kain katse kierteli ihmetellen pitkin tupaa, jossa Kärkölän väki oli vaalinut vanhaa ilmettä huolella. Seinät olivat muhkeaa, punertavaa hirttä, leveät lattialankut pilkistivät esiin sieltä täältä monta metriä pitkien riemunkirjavien räsymattojen välistä. Muurinpäällä hohteli kiiltävin kyljin kokoelma kuparipannuja. Katonrajassa oli leipäorsiakin, tosin tyhjinä.

Topi kiinnitti katseensa Kaihin.

- Minkäs alan ihmisiä te olette? hän kysyi suorasukaiseen tyyliinsä.

- Minä olen tekniikan tohtori, yliopistolla virassa tutkijana, Kai vastasi.

- Ohhoh, että ihan tohtorismiehen Salli napannut! Aira huuteli hellan luota. Hänellä näytti olevan neljä kättä: yhdellä hän keitti kahvia, toisella leikkasi pullansiivuja ja asetteli muita leivonnaisia tarjoiluvadille, kolmannella latoi